

Udvikling iblandt os og giver hine Angreb paa Folketirken deres Stykke og deres Fare. Var Folketirken ordnet, saaledes som det i 1849 var Tanken, overensstemmende med Tidens frie Krav, saaledes at baade Præster og Menigheder kunne blive gennemstrømmede af et sandere og derfor kraftigere Liv, end det har været muligt under de gamle Svangs-Former, vilde den ogsaa lettere modstaa de nye Brydninger, som Tiden fører med sig. Jeg kan efter alt det Anførte ikke se rettere, end at det er Rigsdagens, og navnlig dette Things Pligt bestemt at udtale, at den Tilrettevisning, som Ministeren her har sendt de vedkommende Præster, gjør et Indgreb i Ytringsfriheden, som Rigsdagen ikke kan billige, men som den maa og vil søge at hindre, saavidt det staaer til den. Jeg ønsker ikke paa nogen Maade at fremkalde nogen personlig saaret eller krænket Følelse hos den høitærede Minister og vil gjerne gaa ind paa, at Folkethingets Stilling til denne Sag udtales i saa milde og lempelige Udtryk som muligt; men det forekommer mig og mine ærede Medforespørgere, at denne Sag ikke kan gaa forbi, uden at Thinget slutter den med at udtale sin Opfattelse af den omhandlede Tilrettevisning, og jeg skal derfor paa egne og Medforespørgeres Vegne foreslaa Thinget følgende Dagsorden: „Det Folkethinget udtaler, at det ikke kan billige den af Kirke- og Undervisningsministeren ved Skrivelse af 7de September d. A. en Del Præster i Folketirken givne Trettesættelse, gaar Thinget over til Dagsordenen“.

Formanden (Krabbe): Jeg gjentager den fremsatte Paaastand, den lyder saaledes:

„Det Folkethinget udtaler, at det ikke kan billige den af Kirke- og Undervisningsministeren ved Skrivelse af 7de September d. A. en Del Præster i Folketirken givne Trettesættelse, gaar Thinget over til Dagsordenen.“

Forhandlingen dreier sig nu herom.

H. Holm: Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den høitærede Minister har været formelt berettiget til at tildele de 78 Præster den omtalte Trettesættelse, kan jeg ganske henholde mig til min ærede Medforespørger som aabnede Forhandlingen idag. Men det forekommer mig, at Sagen ogsaa kan sees fra en noget anden Side, naar Folkethinget skal tage sin Stilling. Den ærede Minister udtalte ved en tidligere Leilighed med en vis Ømtbællighed, at saalange han var Minister, skulde han nok sørge for, at Folketirken ikke led nogen Skade ved hans Feil, og denne lidt drøftige Erklæring maa man jo antage, har staaet Ministeren for Die ved hans Handlinger i den følgende Tid. Men det er desværre gaaet her, som det saa tidt gaar i saadanne Forhold, at Loven er ærlig, men Holden overmaade be-

sværlig, thi jeg tror vanstelig, man skal kunne opvise nogen Kultusminister, der i saa kort Tid som den nuværende ærede Minister har begaaet saamange Feil, der kunne skade Folketirken, som han. Det er ikke, fordi den ærede Minister har ladet det stærke paa Ridshjærhed, tværtimod, han har vist en ganske forbausende kirkelig Tæer i sin Styrelsestid. Men det forekommer idetmindste mig, at denne Ridshjærhed ikke altid har været parret med Forstand. Den høitærede Minister synes saaledes at have havt den Opfattelse, at Folketirken skal styres ved „Næser“; thi der er neppe nogen Kultusminister, der i saa kort Tid har uddelt saamange af den Slags som den nuværende Minister. Ja, jeg skulde fristes til at tro, at man kunde optælle alle de kultusministerielle Næser, som ere givne hidtil under vor frie Forfatning, og at de ikke i Tal vilde naae op til den ærede Ministers, saa at hans Kjendingsnavn vel sagtens vil blive „Ministeren med de mange Næser“. Naar man ser paa den høitærede Ministers Trettesættelser, eller som man pleier at kalde dem med det Udtryk, jeg brugte, kunde man fristes til ved denne Leilighed at komme ind paa flere af dem, baade Trettesættelsen til Konfistorium i Anledning af Almanakken, Trettesættelsen til den Præst, der begik den flammelige Gjerning at tale til en Mands Minde, der var bleven brændt, og Trettesættelsen, der blev givet en Valgmenighedspræst, fordi han havde begaaet den Forbrydelse at tage sine Konfirmander til Alters samme Dag, de vare blevene konfirmerede, og saa fremdeles. Men jeg skal modstaa den Fristelse og kun holde mig til den „Næse“, vi idag tale om, den til de 78 Præster, som vi i den senere Tid have set lidt efter lidt vende tilbage til Ministeren. Det forekommer mig, at denne Trettesættelse fra den ærede Minister har havt endel tilfælles med forskjellige andre Handlinger af det høitærede Ministerium og da navnlig det, at den ikke har været særlig vel begrundet. Det høitærede Ministerium er i det Hele ikke stærkt i Begrundelser, det er mere stærkt i at overraske Folk, og ganske sikkert vakte denne Trettesættelse en almindelig Overraskelse. Jeg skal ærlig tilstaa, at, da jeg først hørte derom, troede jeg ikke, det var sandt. Jeg troede, at det var umuligt, og at det var en af de Historier, der saa ofte lase sig selv om Forholdet mellem de undergivne Præster og deres overgivne Minister. (Munterhed.) Men det viste sig jo siden, at det var sandt, at Ministeren virkelig havde uddelt denne Trettesættelse til 78 Præster. Jeg havde nu ventet, at den høitærede Minister idag havde begrundet, hvorfor han havde givet denne Trettesættelse; men det har han undladt. Derimod har han begrundet noget ganske Andet. Trettesættelsen gik ud paa, at det var stridende imod Præsternes Embeds- pligt at henvende sig til Rigsdagen med saadanne Andragender, men det har Ministeren slet ikke